



KONINKLIJKE  
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ  
DER WETENSCHAPPEN

**Laudatio**  
**KHMW Brouwer Vertrouwensprijzen 2025**

*Uitgesproken op 20 januari 2025 in het Hodshonhuis te Haarlem*

Geachte aanwezigen, beste prijswinnaars,

Wat was er een geweldig aanbod, en wat hadden we het als jury moeilijk! Voor de editie 2025 van de Brouwer Vertrouwensprijs kwamen 57 aanmeldingen binnen. Het grootste deel ervan was van hoge kwaliteit. Er waren creatieve projecten, ontroerende initiatieven en uitgebalanceerde programma's. Ze gingen over tal van problemen, uitdagingen en kansen: projecten voor jongeren en voor ouderen, projecten in wijken en voor op het scherm, projecten voor vrijwilligers en voor professionals.

De jury heeft zich met veel genoegen en groeiende waardering verdiept in de aanmeldingen. Nederland staat bol van het maatschappelijk initiatief – het stemde ons positief over de kwaliteit van de Nederlandse samenleving.

Maar we moeten realistisch zijn, in de samenleving groeit ook wantrouwen: in de overheid, in de instituties en in elkaar. Dan valt al gauw het woord polarisatie – we lijken steeds meer uiteen te drijven, en soms is dat ook echt het geval. In zo een context is het werken aan vertrouwen het medicijn. En dat lukt het beste van onderop. De veerkracht van een samenleving schuilt in de kwaliteit van haar sociale verbanden. Daar dragen de aangemelde projecten aan bij: vertrouwen van onderop.

De maatschappelijke betekenis ervan schuilt in de hoeveelheid – laat honderd bloemen bloeien. Maar ook in hun levensvatbaarheid, de mogelijkheid om op te schalen, elkaar te vinden en te versterken. Dit jaar heeft de jury gekozen voor een programma dat substantie en duurzaamheid nastreeft in de kracht van de civiele samenleving: het Kennisplatform CollectieveKracht, rond professor Tine de Moor van de Erasmus Universiteit.

Dit kennisplatform ondersteunt burgercollectieven op basis van gemeenschappelijke behoeften. Inmiddels zijn er circa 200 bij aangesloten, op terreinen als zorg, energie, mobiliteit, voeding en wonen. Het platform beoogt te informeren, samen te brengen en te ondersteunen, bijvoorbeeld waar het gaat om het democratisch besturen van het collectief en de relatie met instanties. Die relatie is cruciaal voor de kwaliteit en duurzaamheid van de collectieven. Daar valt voor alle partijen veel te leren. Vandaar het belang van de wetenschap, die kennis overdraagbaar en generaliseerbaar maakt. De indieners spreken zelfs van *extreme citizen science*.

Het sleutelwoord in deze onderneming is 'wederkerigheid' – een cruciaal begrip om de samenhang in de maatschappij te versterken. Wederkerigheid verdraagt zich slecht met wantrouwen en polarisatie. Het is een proces van geven, ontvangen, teruggeven of



KONINKLIJKE  
HOLLANDSCHE MAATSCHAPPIJ  
DER WETENSCHAPPEN

doorgeven. Wederkerigheid tussen overheid en collectieven, tussen wetenschap en samenleving, tussen de collectieven en binnen de collectieven.

De jury van de Brouwer Vertrouwensprijs is onder de indruk van de vele activiteiten van het platform, de professionaliteit van de organisatie en de wetenschappelijke inbedding van het werk. Zij is – met de mensen achter het kennisplatform – van mening dat vertrouwen verankerd moet zijn in de collectieve kracht van een samenleving. Dat is wat het platform beoogt. Het is dan ook unaniem en met volle overtuiging dat we de eerste prijs hebben toegekend aan het kennisplatform rond professor Tine de Moor.

Het tweede project dat we als jury hebben geselecteerd, is Join Us. Juist in een wereld waarin we steeds nieuwe manieren hebben om met elkaar in contact te komen, zijn meer jongeren dan ooit eenzaam. Je schrikt van de getallen. Het betreft veel, heel veel jongeren; meisjes nog meer dan jongens. Ze vinden geen aansluiting bij anderen, missen persoonlijk contact of voelen zich weinig waard. Op sociale media lijken succes en schoonheid steeds elders te liggen.

Join Us geeft jongeren die eenzaam zijn kracht door hen met elkaar in contact te brengen; online en offline. Vanuit die kracht kunnen ze weer activiteiten ontplooiën en zo hun steentje bijdragen aan het sociale weefsel van onze samenleving. Betrokkenheid voedt maatschappelijk vertrouwen, en vice versa. Omdat de nieuwe generatie onze toekomst is en hun welzijn ons allemaal raakt, wordt de tweede Brouwer Vertrouwensprijs toegekend aan Join Us.

*Prof. dr. J.C.J. (Hans) Boutellier, bijzonder hoogleraar Polarisatie & Veerkracht aan de Vrije Universiteit Amsterdam*

*Prof. dr. G.T.M. (Geert) ten Dam, bestuurslid KHMW, faculteitshoogleraar Burgerschapsvorming bij de Faculteit der Maatschappij- en Gedragwetenschappen Universiteit van Amsterdam*

*Prof. dr. A.M. (Marileen) Dogterom, president van de KNAW, hoogleraar bionanoscience aan de TU Delft en Medical Delta hoogleraar aan de Universiteit Leiden*

*Mr. J. (Joost) Farwerck, CEO & Chairman Board of Management KPN*

*A.P.M. (Ada) van der Veer-Vergeer, lid managementteam Erasmus Governance Institute, Erasmus Universiteit, voorzitter bestuur Bescherming Privacybelangen, voorzitter raad van commissarissen Stater NV, voorzitter raad van commissarissen Arcadis Nederland, voorzitter raad van toezicht Data Privacy Stichting, commissaris Nederlandse Loterij, diverse commissariaten bij (semi)publieke en private organisaties*

De jury vergaderde in het Hodshonhuis op 29 oktober en op 4 december 2024, onder leiding van mr. R.J. (Rutger) Schimmelpenninck, vml. penningmeester KHMW, en in aanwezigheid van prof. dr. W.B. (Wim) Drees, bestuurslid en secretaris voor de geestes- en maatschappijwetenschappen KHMW en drs. S. (Saskia) van Manen, secretaris-directeur KHMW.